

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
01.04.2023
RT I, 22.03.2023, 21

Matsalu rahvuspargi kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 17.03.2023 nr 34

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Matsalu rahvuspargi kaitse-eesmärk

(1) Matsalu rahvuspargi² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitsta ja säilitada:

1) Matsalu lahe ja roostiku ning neid ümbritsevate niitude ja metsade ning saarerikka Väinamere bioloogilist mitmekesisust, maastikuilmet, kaitsealuseid liike, rahvusvahelise tähtsusega veelindude rändepeatuspaiku, vee- ja rannikulinnustiku pesitsus-, sulgimis- ja toitumisasalad, Lääne-Eestile iseloomulikke külamaastikke ja kultuuripärandit, sealhulgas rahvakultuuri, taluarhitektuuri ja asustusstruktuuri, tagades nende säilimise, taastamise, uurimise, tutvustamise ja arengule kaasaaitamise;

2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas: veealused liivamadalaad (1110)³, jõgede lehtersuudmealad (1130), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (1150*), laiad madalad lahed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (1630*), jõed ja ojad (3260), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*), liigirikad niidud lubjavaesel mullal (6270*), lood (alvarid) (6280*), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (6530*), liigirikad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*), rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad) (9180*) ning lammi-lodumetsad (91E0*);

3) kaitsealuseid liike, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas, ja nende elupaiku: need liigid on väike-laukhani (*Anser erythropus*), laanepüü (*Bonasia bonasia*), hüüp (*Botaurus stellaris*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), kassikakk (*Bubo bubo*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), tutkas (*Calidris pugnax*), mustviires (*Chlidonias niger*), valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), rukkirääk (*Crex crex*), võot-põõsalind (*Curruca nisoria*), väikeluik (*Cygnus columbianus*), lauluiluik (*Cygnus cygnus*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocygna leucotos*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), rohunepp (*Gallinago media*), järvekaur (*Gavia arctica*), punakurk-kaur (*Gavia stellata*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), väikekajakas (*Hydrocoloeus minutus*), räusktiir (*Hydroprogne caspia*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), väikekoskel (*Mergellus albellus*), täpikhuik (*Porzana porzana*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), jõgitiiir (*Sterna hirundo*), randtiiir (*Sterna paradisaea*), väiketiiir (*Sternula albifrons*), väikehuik (*Zapornia parva*), teder (*Tetrao tetrix*) ja tutt-tiiir (*Thalasseus sandvicensis*);

4) kaitsealuseid liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, ja nende elupaiku: need liigid on emaputk (*Angelica palustris*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*), teelehe-mosaikliblikas (*Euphydryas aurinia*), hallhüljes (*Halichoerus grypus*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), saarmas (*Lutra lutra*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), viigerhüljes (*Phoca hispida botnica*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*);

5) kaitsealuseid, ohustatud ja haruldasi linnuliike ning nende elupaiku: need liigid on soopart (*Anas acuta*), piilpart (*Anas crecca*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani (*Anser anser*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), mustlagle (*Branta bernicla*), sõtkas (*Bucephala clangula*), suurrüdi (*Calidris canutus*), naerukajakas (*Chroicocephalus ridibundus*), aul (*Clangula hyemalis*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), lauk (*Fulica atra*), kalakajakas (*Larus canus*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), viupart (*Mareca penelope*), rääkspart (*Mareca strepera*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), mustvaeras (*Melanitta nigra*), jääkoskel (*Mergus merganser*),

rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), plüü (*Pluvialis squatarola*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), rooruik (*Rallus aquaticus*), hahk (*Somateria mollissima*), luitsnökk-part (*Spatula clypeata*), rägapart (*Spatula querquedula*), tumetilder (*Tringa erythropus*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*), kivirullija (*Arenaria interpres*), plütt (*Calidris falcinellus*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*) ja hänilane (*Motacilla flava(flava)*);

6) kaitsealuseid taime-, seene- ja loomaliike ning nende elupaiku: need liigid on mõru kivipuravik (*Caloboletus radicans*), meri-pungsammal (*Bryum marratii*), müür-raunjalg (*Asplenium ruta-muraria*), pruun raunjalg (*Asplenium trichomanes*), kõre (*Bufo calamita*), rabakonn (*Rana arvalis*), rohekas õdskeel (*Coeloglossum viride*), soohiilakas (*Liparis loeselii*), täpiline sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata cruenta*), aasnelk (*Dianthus superbus*), põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssoni*), hall soolmalts (*Halimione pedunculata*), pisikannike (*Viola pumila*), harilik muguljuur (*Herminium monorchis*), veelendlane (*Myotis daubentonii*), nattereri lendlane (*Myotis nattereri*), suurvidevlane (*Nyctalus noctula*), kärbesõis (*Ophrys insectifera*), pruun-suurkõrv (*Plecotus auritus*), pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*), kääbus-nahkhiir (*Pipistrellus pipistrellus*), jumalakäpp (*Orchis mascula*), tõmmu käpp var. *aestivalis*(*Orchis ustulata*var. *aestivalis*) ja rand-soodahein (*Suaeda maritima*);

7) kaitsealale jäävaid parke ja kaitstavaid looduse üksikobjekte.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärade ja majandustegevuse piiramise astmele viieks loodusreservaadiks, kahekümne üheksaks sihtkaitsevööndiks ja kaheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Esivere, Kõera, Mõisaküla, Salevere, Ullaste, Keemu, Kelu, Kirbla, Kirikuküla, Kloostri, Laulepa, Lautna, Liustemäe, Matsalu, Meelva, Metsküla, Pagasi, Penijõe, Petaaluse, Rannu, Rooglaiu, Saastna, Seli ja Võigaste külas; Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Allikotsa, Kabeli, Keravere, Keskküla, Keskkvere, Kurevere, Laiküla, Liivaküla, Männiku, Oonga, Rannajõe, Rõude, Tammiku ja Tuka külas ning Haapsalu linnas Haeska, Kiideva, Koidu, Puiatu, Puise, Põgari-Sassi, Saardu, Sinalepa ja Tuuru külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisa 1⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud sihtkaitsevööndis lähtuvalt § 13 lõigetest 2 ja 3 ning loodusreservaadis.

(2) Lõike 1 tähenduses loetakse kaitsealal viibimiseks ka kaitse-eeskirjaga lubatud tegevusi sihtkaitsevööndis.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) sõidukiga sõitmine teedel;
- 2) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, liinirajatiste hooldustöödel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sealhulgas põllu- ja metsamajandustöödel.

(4) Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud õue- ja haritavaal maal ning kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Telkimine ja lõkketegemine väljaspool õue- ja haritavaal maad ning selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ning järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel.

(5) Kaitseala veekogudel on lubatud ujuvvahendiga sõitmine, arvestades järgmisi erisusi:

- 1) Topu lahe, Väinamere läänepoolses, Väinamere idapoolses ja Välislahe sihtkaitsevööndis on ujuvvahendiga sõitmine lubatud kiirusega kuni 40 kilomeetrit tunnis;
- 2) kaitseala jõgedel ja muudel juhtudel sihtkaitsevööndis on ujuvvahendiga sõitmine lubatud kiirusega kuni 10 kilomeetrit tunnis;
- 3) keelatud on sõitmine stationsaarmootoriga jugakäituriga ja õhkkäituriga veesõidukiga;
- 4) keelatud on lohesurf;
- 5) punktides 1 kuni 3 nimetatud piirangud ei kehti järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatis kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatis;
- 8) jahiulukeid lisaõota.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Loodusreservaat

§ 8. Loodusreservaadi määratlus

(1) Loodusreservaat on kaitseala otsesest inimtegevusest puutumata loodusega maa- ja veeala, kus tagatakse looduslike koosluste säilimine ja kujunemine üksnes looduslike protsesside tulemusena.

(2) Kaitsealal on viis loodusreservaati:

- 1) Hanemaa loodusreservaat;
- 2) Härjamaa loodusreservaat;
- 3) Papirahu loodusreservaat;
- 4) Sipelgarahu loodusreservaat;
- 5) Tondirahu-Valgerahu loodusreservaat.

§ 9. Loodusreservaadi kaitse-eesmärk

Loodusreservaatide kaitse-eesmärk on tagada Hanemaa, Sipelgarahu, Tondirahu, Valgerahu, Papirahu, Suur-Härjamaa ja Väike-Härjamaa saare ning nende lähiumbruse säilimine ja kujunemine üksnes loodusliku protsessina ning tagada linnustiku häirimatus pesitsemis-, sulgimis- ja rändeperioodil ning viigerhüljeste häirimatus karvavahetuse ja puhkeperioodil.

§ 10. Tegevus loodusreservaadis

Loodusreservaadis on keelatud igasugune inimtegevus, sealhulgas inimeste viibimine ning ujuvvahendiga liikumine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamise eesmärgil, kaitseala valitseja nõusolekul kaitseala seisundi jälgimise ja hindamise ning teadustegevuse eesmärgil.

4. peatükk

Sihtkaitsevöönd

§ 11. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on 29 sihtkaitsevööndit:

- 1) Haeska sihtkaitsevöönd;
- 2) Jõgede sihtkaitsevöönd;
- 3) Kasari luha sihtkaitsevöönd;
- 4) Keravere sihtkaitsevöönd;
- 5) Kurevere sihtkaitsevöönd;
- 6) Laiküla sihtkaitsevöönd;
- 7) Matsalu metsa sihtkaitsevöönd;
- 8) Metsatuka sihtkaitsevöönd;
- 9) Neidsaare sihtkaitsevöönd;
- 10) Puise metsa sihtkaitsevöönd;
- 11) Puise ranna sihtkaitsevöönd;
- 12) Põgari sihtkaitsevöönd;
- 13) Rannikumere sihtkaitsevöönd;
- 14) Rooglaiu-Saastna sihtkaitsevöönd;
- 15) Ruubalahe sihtkaitsevöönd;
- 16) Saardu metsa sihtkaitsevöönd;
- 17) Saardu ranna sihtkaitsevöönd;
- 18) Saarte sihtkaitsevöönd;
- 19) Salevere sihtkaitsevöönd;
- 20) Salmi sihtkaitsevöönd;
- 21) Siselahe sihtkaitsevöönd;
- 22) Suitsu sihtkaitsevöönd;
- 23) Teorehe sihtkaitsevöönd;
- 24) Topi lahe sihtkaitsevöönd;
- 25) Topu lahe sihtkaitsevöönd;
- 26) Võigaste sihtkaitsevöönd;
- 27) Väinamere idapoolne sihtkaitsevöönd;
- 28) Väinamere läänepoolne sihtkaitsevöönd;
- 29) Välislahe sihtkaitsevöönd.

§ 12. Sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk

(1) Haeska, Kasari luha, Neidsaare, Puise ranna, Põgari, Rooglaiu-Saastna, Saardu ranna, Salmi, Suitsu ja Teorehe sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste säilitamine ja taastamine, linnustiku puhke-, toitumis- ja pesitsusaegse rahu tagamine, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ja taastamine ning kultuuripärandi objektide ja kaitstavate looduse üksikobjektide säilitamine.

(2) Laiküla, Matsalu metsa, Puise metsa, Saardu metsa, Salevere, Metsatuka, Keravere, Kurevere ja Võigaste sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on Lääne-Eestile iseloomulike metsa-, soo- ja poollooduslike koosluste ning nende liigirikkuse säilitamine ja taastamine, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ning kultuuripärandi objektide ja kaitstavate looduse üksikobjektide säilitamine ning vanade laane-, salu- ja soovikumetsade ja neile metsadele iseloomuliku elustiku mitmekesisuse säilitamine ja taastamine.

(3) Jõgede, Saarte, Ruubalahe, Siselahe, Välislahe, Rannikumere, Väinamere läänepoolse, Väinamere idapoolse, Topu lahe ja Topi lahe sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on vee-, ranniku- ja poollooduslike koosluste, veelindude pesitsemis-, rändepeatus- ja sulgimisalade, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade ning Matsalu siselahe roostiku soodsa seisundi säilitamine ja taastamine.

§ 13. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud kohas ja Jõgede sihtkaitsevööndis. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine ja rahvaürituse korraldamine selleks ette valmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Sihtkaitsevööndis on lubatud inimeste viibimine, välja arvatud:

- 1) Jõgede, Kasari luha, Puise ranna, Rooglaiu-Saastna, Saardu ranna, Suitsu ja Välislahe sihtkaitsevööndis 1. märtsist 30. juunini;
- 2) Neidsaare ja Kurevere sihtkaitsevööndis 15. veebruarist 31. juulini;
- 3) Haeska, Põgari, Salmi ja Teorehe sihtkaitsevööndis 1. märtsist 15. novembrini;
- 4) Topi lahe, Topu lahe ja Rannikumere sihtkaitsevööndis 1. märtsist 30. juunini ja 1. septembrist 15. novembrini;
- 5) Väinamere läänepoolses sihtkaitsevööndis 1. märtsist 31. augustini;

6) Saarte, Siselahe ja Ruubalahe sihtkaitsevööndis.

(3) Lõikes 2 nimetatud inimeste viibimise ajalisi piiranguid ei kohaldata:

- 1) viibimisel teedel ja külastuskorralduseks ettenähtud radadel ja rajatistel;
- 2) viibimisel järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel;
- 3) tähistatud laevateel, sadama akvatooriumil ning sadamasse sisse- ja väljasõidul;
- 4) kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul;
- 5) kutselisel kalapüügil lõkspüünisega Välislahe, Rannikumere ja Topu lahe sihtkaitsevööndis;
- 6) kutselisel kalapüügil Ruubalahe sihtkaitsevööndis 1. juulist veebruari lõpuni.

(4) Sihtkaitsevööndis on arvestades lõikes 2 ja lõike 3 punktides 5 ja 6 sätestatud erisusi lubatud:

- 1) harrastuslik kalapüük ainult Jõgede, Salmi, Välislahe, Väinamere idapoolses ja Väinamere läänepoolses sihtkaitsevööndis, kusjuures kalapüük on lubatud ainult kalastuskaardi alusel ja õngpüünistega;
- 2) kutseline kalapüük ainult Salmi, Rannikumere, Välislahe, Väinamere idapoolses, Väinamere läänepoolses, Topi lahe ja Topu lahe sihtkaitsevööndis;
- 3) kutseline kalapüük Ruubalahe sihtkaitsevööndis ääremõrraga, kusjuures kalapüük on lubatud vaid isikutel, kes kasutavad traditsioonilist madalapõhjalist puitpaati ja traditsioonilisi ääremõrdsid, mille suu kõrgus ei ületa 1 meetrit.

(5) Kutselisel kalapüügil Topu lahe, Väinamere idapoolses ja Väinamere läänepoolses sihtkaitsevööndis tuleb hüljeste mõrrakeresse sattumise vältimiseks avaveemõrdadel kasutada mõrrasuu ees võret, mille avade laius ei ületa 200 mm, või võrkvõret, mille võrgusilma ava külje pikkus ei ületa 200 mm.

(6) Sihtkaitsevööndis on lubatud jahipidamine, arvestades järgmisi erisusi:

- 1) jahipidamine on lubatud võõrliikidele ja väikeulukitele Keravere, Laiküla, Matsalu metsa, Metsatuka, Puise metsa, Saardu metsa, Salevere, Võigaste, Jõgede, Kasari luha, Puise ranna, Rooglaiu-Saastna, Saardu ranna ja Suitsu sihtkaitsevööndis 1. septembrist veebruari lõpuni;
- 2) jahipidamine on lubatud võõrliikidele ja väikeulukitele Neidsaare, Kurevere, Haeska, Põgari, Salmi ja Teorehe sihtkaitsevööndis, arvestades lõikes 2 sätestatud liikumispiiranguid;
- 3) jahipidamine punktides 1 ja 2 nimetatata ajavahemikul ja nimetatata sihtkaitsevööndites ning jahipidamine teistele ulukitele on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ainult kaitse-eesmärgi saavutamiseks, inimese elule või tervisele tekkiva ohu vältimiseks, uluki tekitatud kahjustuse vältimiseks ning uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks;
- 4) linnujaht on keelatud aasta läbi.

(7) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd;
- 2) loodusliku veerežiimi taastamine;
- 3) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 5) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 6) pilliroo ja adru varumine.

§ 14. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld.

§ 15. Vajalik tegevus

Poollooduslike koosluste aladel on nende ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine või eemaldamine ning kanalite või kraavide alaline või ajutine sulgemine.

5. peatükk Piiranguvöönd

§ 16. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu loodusreservaati ega sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kaks piiranguvööndit:

- 1) Matsalu piiranguvöönd;
- 2) Parkide piiranguvöönd.

§ 17. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Matsalu piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide kaitse; maa kasutamises mõjutatud traditsioonilise maastikuilme, sealhulgas maastikus mosaiikselts paiknevate poollooduslike koosluste, puistute ja märgalade säilitamine ning taastamine; miljööväärtusliku kultuuripärandi, sealhulgas taluarhitektuuri, traditsioonilise asustusstruktuuri ja rahvakultuuri ning ajaloolis-kultuuriliste objektide kaitse ja säilitamine.

(2) Parkide piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Metsküla allee, Haeska, Kiideva, Kloostri, Matsalu, Penijõe, Saastna, Suure-Rõude ja Väike-Rõude mõisa pargi ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.

§ 18. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
- 3) õuemaal elamu teenindamiseks vajaliku piirkonda sobivas ehitusstiilis ehitiste püstitamine, millega ei kaasne ehitusteatis või ehitusloa esitamise kohustust;
- 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine õuemaal;
- 5) mahepõllumajanduses kasutamiseks lubatud väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine põllumaal; muude biotsiidide, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine põllumaal on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul;
- 6) harrastuslik kalapüük ainult kalastuskaardi alusel ja õngpüünistega, kusjuures kalapüük on lubatud 1. märtsist 30. juunini ainult kaldalt ja 1. juulist veebruari lõpuni kaldalt ja paadist;
- 7) sadama akvatooriumil kalapüük käsiõngega;
- 8) Parkide piiranguvööndis puuvõrude ja põõsaste kujundamine ning puittaimestiku istutamine.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud, arvestades lõike 1 punktis 3 sätestatud erisusi:

- 1) rajatise püstitamine;
- 2) piirkonda sobivas ehitusstiilis hoone püstitamine, arvestades välja kujunenud asustusstruktuuri, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld;
- 3) ehitise väliskonstruktsioonide muutmine.

(3) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 2) pilliroo varumine külmumata pinnaselt;
- 3) Parkide piiranguvööndis puittaimestiku raie;
- 4) Matsalu piiranguvööndis aegjärgne ja häilraie langi pindalaga kuni 2 hektarit, kusjuures järgmine raievõte ja raie piirneval eraldisel ei ole lubatud enne, kui järelkasvu keskmine kõrgus on vähemalt 3 meetrit.

(4) Piiranguvööndis on raiete tegemine lubatud 1. septembrist 14. märtsini.

(5) Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb Matsalu piiranguvööndis raiel ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjalgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

(6) Piiranguvööndis on lubatud jahipidamine, arvestades järgmisi erisusi:

- 1) jahipidamine on lubatud võõrliikidele, metsseale ja väikeulukitele 1. septembrist veebruari lõpuni. Muul ajavahemikul ja jahipidamine teistele ulukitele on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul kaitse-eesmärgi saavutamiseks, inimese elule või tervisele tekkiva ohu vältimiseks, uluki tekitatud kahjustuse vältimiseks ning uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks;
- 2) linnujaht on keelatud aasta läbi.

§ 19. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul kraavi rajamine põllu-, õuema või tee tarbeks;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

§ 20. Vajalik tegevus

Matsalu piiranguvööndis poollooduslike koosluste aladel on nende ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine või eemaldamine.

6. peatükk Lõppsätted

§ 21. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 22. Määruste muutmine

(1) Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2006. a määruses nr 59 „Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

1) määruse § 1 lõike 1 punkt 12 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisas esitatud Haeska hoiuala kaart „Haeska” tunnistatakse kehtetuks;

3) määruse lisas esitatud Rajametsa hoiuala kaart „Rajametsa” asendatakse käesoleva määruse lisas 2 esitatud kaardiga „Rajametsa” (lisatud);

4) määruse lisas esitatud Väinamere hoiuala kaardid „Väinamere 3”, „Väinamere 4” ja „Väinamere 5” asendatakse käesoleva määruse lisas 2 esitatud kaartidega „Väinamere hoiuala 3”, „Väinamere hoiuala 4” ja „Väinamere 5” (lisatud).

(2) Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a määruse nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas” lisas esitatud Väinamere hoiuala kaart „Väinamere 3” asendatakse käesoleva määruse lisas 3 esitatud kaardiga „Väinamere 3” (lisatud).

§ 23. Määruse ja otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Vabariigi Valitsuse 5. mai 1997. a määrus nr 94 „Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine” tunnistatakse kehtetuks.

(2) Haapsalu Rajooni TSN Täitevkomitee 22. aprilli 1964. a otsuse nr 17 „Looduslikult kaunite kohtade, parkide, põliste puude ja teiste kaitset väärivate looduslike objektide säilitamine” lisa nr 1 punkt 9, millega võeti kaitse alla Matsalu park (KLO1200521), tunnistatakse kehtetuks.

§ 24. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 23. augusti 2019. a käskkirjaga nr 1-2/19/580 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 25. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Kaitseala on moodustatud Matsalu riikliku looduskaitsealana Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a määrusega nr 242 „Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s” (ENSV Teataja 1957, 14, 125). 2005. aastal nimetati ala ümber rahvusparkiks. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktist 66 jääb Matsalu rahvuspark Väinamere linnualale ja punkti 2 alapunktist 517 Väinamere looduslale, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi. Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni artikli 2 lõike 1 kohaselt on Matsalu rahvuspark rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala), ühtlasi on kaitseala Euroopa Nõukogu diplomiala.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaportaalis (keskkonnaportaal.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Madis Kallas
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 1)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 2)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 3)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 4)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 5)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 6)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 7)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 8)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 9)

[Lisa 1](#) Matsalu rahvuspark (Leht 10)

[Lisa 2](#) Rajametsa

[Lisa 2](#) Väinamere hoiuala 3

[Lisa 2](#) Väinamere hoiuala 4

[Lisa 2](#) Väinamere 5

[Lisa 3](#) Väinamere 3